

اصلاح طلبان و اصولگرایان چه گزینه هایی دارند؟

همه سناریوهای انتخاباتی

اصولگرایان و تکرار ماجرای وحدت و کثرت

مجلس افزایش می‌دهد. در شرایط کنونی به نظر می‌رسد اصولگرایان حداقل دو یا حتی سه لیست در انتخابات ارائه خواهند داد. گروه اول اعضای شورای ائتلاف اصولگرایان خواهد بود که حالا در تهران و بعد از فیلترینگ علمی و تخصصی، تعداد نامزدهای خود را به عدد ۱۲۰ رسانده و در انتظار نظرسنجی عمومی برای شناسختن ۳۰ نفر نهایی هستند. گروه فعال دوم اعضای جبهه پایداری هستند که آنها نیز در عین حالی که گوشه‌نشینی و وحدت با شورای ائتلاف دارند، در حال تدارک لیست نهایی هستند و گروه سوم هم جریان جوانی است که با برند عدالت خواهی وارد میدان شده و برخی آنها را نوچپ گرایان معرفی می‌کنند. علاوه بر اینها، گروه‌های دیگری هم هستند که لیست‌های خود را همیشه در انتخابات مختلف ارائه خواهند کرد مانند دانشگاهیان، صنوف یا اقلیت‌های قومی و مذهبی که نسبت‌هایی هم با اصولگرایان دارند اما خیلی در فضای سیاسی مطرح نشده‌اند و بعید است که این بار نیز مطرح شوند.

حداقل ۲ لیست قابل‌تامل در تهران ارائه خواهد شد

درباره وحدت یا کثرت این سه طیف از همین حالا باید این را مفروض دانست که چه جبهه پایداری با شورای ائتلاف به توافق برسد و چه اختلاف میان آنها حاکم باشد، نوچپ گرایان لیست نهایی و اختصاصی خود را خواهند داشت و همراهی آنها با لیست اصلی تهران تقریباً صفر است. البته این به آن معنا نیست که جوانان عدالت خواه بتوانند یا بخواهند در تهران لیست ۳۰ نفره ارائه کنند، اما ممکن است با چهره‌هایی لیستی ۱۰ یا ۲۰ نفره ببینند؛ لیستی که احتمالاً شامل افرادی چون مجید حسینی، محمدصادق شهبازی، وحید اشتری و... خواهد بود. با توجه به این شرایط باید حداقل دو لیست را در تهران مفروض بدانیم. باقی ماجرا مربوط به میزان و درجه وحدت و همگرایی شورای ائتلاف با جبهه پایداری است.

وحدت شورای ائتلاف با جبهه پایداری، آری یا خیر؟

اصولگرایان می‌گویند مطلوب‌ترین حالت برایشان، وحدت روی یک لیست مشترک است. بخش عمده‌ای از این گروه‌ها در شورای ائتلاف حضور دارند ولی جبهه پایداری تاکنون نه در جریان این سازوکار حضور یافته و نه رسماً اعلام کرده لیست جداگانه و مستقلی ارائه خواهد کرد. از این رو این توافق نهایی میان این دو گروه خواهد بود که تکلیف را مشخص خواهد کرد. در این باره سه فرضیه مطرح است؛ اول اینکه یک لیست واحد و مورد حمایت شورای ائتلاف و جبهه پایداری ارائه شود، دوم اینکه لیست‌های جداگانه با مشترکات قابل توجه مثلاً ۵۰ درصدی تنظیم شود و سومین حالت هم افتراق کامل، جدایی صدهم درصدی و ارائه دو لیست کاملاً متفاوت است. شرایط کنونی حالت سوم را دارای کمترین احتمال می‌داند، چراکه بالاخره برخی از چهره‌های موجه میان این دو گروه نامزد هستند و به احتمال فراوان از سوی هر دو گروه برای لیست نهایی معرفی می‌شوند. از سویی درباره حالت اول هم شواهد و داده‌های متقنی وجود ندارد از جمله اینکه در فاصله یک‌ماه تا انتخابات هیچ جلسه ویژه یا خبری از رایزنی‌ها موقوفیت در مسیر وحدت وجود ندارد. از این رو باید گفت به احتمال فراوان تکرار ماجرای مجلس هشتم محتمل‌ترین فرضیه است و اصولگرایان با دو لیست شورای ائتلاف و جبهه پایداری که حدوداً نیمی از آنها چهره‌های مشاهیر هستند، پای به میدان رقابت‌های انتخاباتی خواهند گذاشت. آخرین کلام هم اینکه یک احتمال بسیار ضعیف وجود دارد و آن اینکه شورای ائتلاف از سرلیستی محمدباقر قالیباف خودداری کند یا تعداد زیادی از نزدیکان وی را از لیست کنار بگذارد که در آن صورت شاید نواصولگراها هم برای خود لیست نهایی داشته باشند.

لیست واحد همچنان در اولویت ماست

مجید متقی فر، سخنگوی جبهه پایداری در گفت‌وگو با «فره‌یختگان» از اظهارنظرهای غیردقیق درباره تصمیمات انتخاباتی این جبهه انتقاد کرد. متقی فر درباره سخنان روز گذشته یکی از فعالان سیاسی درباره جدایی جبهه پایداری از ائتلاف اصولگرایان گفت: «ما از ابتدا در جریان و عضو سازوکار شورای ائتلاف نبوده‌ایم که حالا بخواهیم از آن بیرون بیاییم. لذا به نظر می‌رسد برخی تلاش می‌کنند بگویند ما از ابتدا وحدت را پذیرفته بودیم و حالا وحدت‌شکنی کرده‌ایم در صورتی که اساساً چنین مسأله‌ای مطرح نبوده است. و این رو باید گفت کسانیکه این گونه اظهار نظر می‌کنند قصد شیطنت داشته و می‌خواهند بیه جبهه پایداری تهمت وحدت‌شکنی بزنند.» متقی فر با انتقاد از اظهارات غیرمسئولانه این دست فعالان سیاسی ادامه داد: «جبهه پایداری از ابتدا به سازوکار وحدت در شورای ائتلاف نقد داشته و دارد. لکن این دلیل نمی‌شود که ما نتوانیم با آنها لیست واحد ارائه دهیم، چرا که همچنان معتقدیم تحت شرایط امکان حصول یک لیست واحد وجود دارد.» وی درباره ویژگی‌های این لیست واحد افزود: «شرایط ما برای تنظیم یک لیست واحد همان شرایطی است که پیش از این مطرح کردیم یعنی اعضای آن دارای شاخص‌های انقلابی و کارآمدی باشند. از همین منظر هم معتقدیم اگر شرایط به این شکل رقم بخورد مجلسی انقلابی و کارآمد که مورد مطالبه مردم و رهبری است، شکل خواهد گرفت.» سخنگوی جبهه پایداری با تاکید بر اینکه باب گفت‌وگو هیچ گاه میان آنها و اعضای ائتلاف بسته نشده است، توضیحات داد: «همچنان ارائه لیست واحد با شورای ائتلاف برای جبهه پایداری در اولویت است و حتی اگر شاهد ارائه یک لیست انقلابی از سوی ائتلاف باشیم، هیچ ابایی نداریم که توافق کرده‌از هر ۳۰ نفر اعلام حمایت کنیم. از طرف دیگر حتی اگر بخشی از این لیست هم دارای معیارهای طرح‌شده از سوی جبهه پایداری بود، آمادگی داریم از بخشی از این لیست هم حمایت کنیم و در این حد مشارکت داشته باشیم. نهایتاً هم اگر لیست واحد و لیست مشترک محقق نشد ما لیست مستقل برای خودمان خواهیم داشت، لذا برای هر سه این موارد اعلام آمادگی کرده‌ایم.»

۴ سناریوی انتخاباتی برای اصلاح طلبان

استدلال‌هایی که سخنگوی شورای نگهبان برای عدم احراز صلاحیت‌ها قید کرده البته تحقق چنین سناریویی را احتمالاً در حد یک آرزو باقی خواهد گذاشت و بعید است اصلاح طلبان، خود نیز در عالم واقع حساب چندان روی آن باز کرده باشند.

۲ سناریوی دیگر که در عالم احتمالات، قدری از سناریوی نخست به واقعیت نزدیک‌تر به نظر می‌رسد، تایید صلاحیت برخی چهره‌های معتدل تر و البته کمتر شناخته‌شده اصلاح‌طلب در مرحله بازبینی صلاحیت‌هاست. اصلاح طلبان یکبار و زمانی که خاطرشان از پشتوانه اجتماعی خود راحت بود، نشان دادند پایش که بیفتد حاضر به بستن لیستی با عناصر غیرشهره نیز هستند. انتخابات مجلس دهم را باید مصداق بارزی از این نوع ورود به عرصه انتخابات دانست؛ جایی که لیست اصلاح طلبان با نام‌هایی جدید و در برخی موارد به کلی ناشناخته پر شد و تلاشی حداکثری نیز برای توجیه بدنه اجتماعی این جریان برای رای دادن به آن صورت گرفت.

وجه تمایز مهم این دوره با چهار سال قبل اما همان سرمایه‌ای است که به‌واسطه چسبندگی به دولت از کف اصلاح طلبان رفته. چنین لیستی حتی در صورت بسته شدن هم معلوم نیست به عاقبت روشنی ختم شود. لیستی که بعدها شاکله اصلی فراکسیون امید را در مجلس دهم تشکیل داد، متکی به بدنه‌ای راهی بهارستان شد که تحت‌تاثیر پیروزی ۹۲ و ایام ماعسل بازگشت به ساختار قدرت، توجیه کردند کار چندان سختی نبود. امروز اما شرایط اجتماعی به گونه دیگری است و کارنامه در دسترس دولت و همان فراکسیون امید، کار را برای توجیه این بدنه از همیشه دشوارتر ساخته است.

۳ سناریوی محتمل بعدی، رضایت ندادن اصلاح طلبان به بازنگری محدود شش‌سوی نگهبان در بررسی صلاحیت‌هاست. اصلاح طلبان یکبار پیه حمایت تمام‌قد از نیروهای گمنام را به تن خود مالیده‌اند؛ نیروهایی که نه تنها آبی از آنها برای آبروی اصلاحات گرم نشد بلکه اصلاح طلبان به ناچار، چهار سال مجبور شدند هزینه عملکرد آنها را به‌عنوان فراکسیون اصلاح‌طلب مجلس به دوش بکشند.

در شرایطی که همین موضوع به یکی از مهم‌ترین چالش‌های حیثیتی این جریان تبدیل شده است، دور از ذهن نیست که زعمای قوم طرحی دیگر دراندازند و به بستن لیستی نصفه و نیمه با حضور کاندیداهای تابلودار و شناخته‌شده که موفق به عبور از فیلتر شورای نگهبان شده‌اند، رضایت دهند. مشابه این سناریو هم از اضا یکبار در انتخابات مجلس چون تجربه شده است.

اصلاح طلبان در انتخابات سال ۹۰ و در شرایطی که بخش‌هایی از این جریان نسخه تحریم چراغ خاموش را تحت‌عنوان «مشارکت غیرفعال» تجویز می‌کردند با لیستی نیمه‌بند وارد انتخابات شدند؛ لیستی که اگرچه نام برخی چهره‌های نزدیک به رئیس مجلس همچون حسن غفوری فرد، علی عباس‌پور، حسن زمانی و... در آن دیده می‌شد اما با سرلیستی علی مطهری و با حضور نیروهایی چون علیرضا محبوب، سهیلا جلودارزاده، تیمورعلی عسگری و... بسته شد و توانست در انتخاباتی که رقابت اصلی آن میان یاران آیت‌الله مهدوی کنی و آیت‌الله مصباح‌زیدی شکل گرفته بود، تعدادی از کرسی‌های مجلس نهم را به خود اختصاص دهد.

۴ تحریم انتخابات و خودداری از ارائه لیست نیز گزینه دیگری است که در مقابل اصلاح طلبان قرار دارد؛ گزینه‌ای که اگرچه ممکن است در میان طیف‌های رادیکال این جریان طرفدارانی داشته باشد اما تجربیات گذشته و عواقب ناخوشایند تحریم که حذف از چرخه قدرت و تاثیر گذاری بر فرآیند تحولات سیاسی درون حاکمیت تنها بخشی از آن است، احتمالاً آندری بازدارندگی خواهد داشت که اساساً در هیچ صورتی به‌عنوان گزینه‌ای جدی مورد بحث قرار نگیرد.

گذشته از این سناریو، دو سال بعد از حوادث ۸۸ و روزگاری که هواداران قابل توجهی هم داشت، امکانی برای تحقق پیدا نکرد و رای مخفیانه رئیس دولت اصلاحات در روستایی دورافتاده در داموند، در کنار حضور جسته و گریخته چهره‌های سیاسی اصلاح طلب نظیر کواکبیان، قنبری، تابش، محبوب و... مهر طلایی بر آن و نشانه‌ای روشن از عدم امکان عملیاتی ساختن آن بود.

شمارش معکوس انتخابات اسفندماه به آخرین ایستگاه نزدیک شده و فقط ۲۲ روز دیگر تا موعد یازدهمین انتخابات مجلس شورای اسلامی باقی مانده است؛ فرصتی که به‌طور طبیعی گروه‌های سیاسی تحکرات خود را در آن شدت بخشیده و تلاش می‌کنند همه ظرفیت‌های در دسترس را برای کسب تعداد بیشتری از کرسی‌های سبز بهارستان به کار گیرند. در چنین شرایطی، نحوه بررسی صلاحیت‌ها حالا کلاف استراتژی انتخاباتی اصلاح طلبان را نسبت به قبل قدری پیچیده کرده است. تعداد قابل توجهی از نیروهای سیاسی این جریان مثل چهره‌های نام‌آشنایی از جریان رقیب نتوانستند از فیلتر شورای نگهبان عبور کنند و حالا همین موضوع دایره انتخاب و بستن لیست‌های انتخاباتی را تنگ‌تر کرده است. تنگ شدن این دایره البته صرفاً ریشه در ماجرای بررسی صلاحیت‌ها ندارد و بخش قابل توجهی از زمینه‌های آن به خودداری بحث‌برانگیز بسیاری از چهره‌های اصلاح‌طلب از ثبت‌نام و کاندیداتوری بازمی‌گردد؛ اتفاقی که از همان ساعات پایانی ثبت‌نام و با روشن شدن وضعیت میزان حضور کاندیداهای شاخص این جریان، به محلی برای مناقشات آنچنانی تبدیل شد.

گروهی پیشاپیش ترجیح دادند توپ را در زمین شورای نگهبان بیندازند و با توسل به پیشگویی‌های نوسترادموس‌گونه! عامل استقبال سرد اصلاح طلبان را از کاندیداتوری به نظارت استصوابی نسبت دهند. گروهی دیگر اما ترجیح دادند قدری واقع‌بینانه‌تر به تحولات بنگرند و ماجرا را آن گونه که هست، روایت کنند. هرچه هست این روزها سایه عملکرد دولت و فراکسیون امید پیش از همیشه بر سر بدنه اجتماعی این جریان سنگینی می‌کند و این چیزی نیست که بشود به این سادگی‌ها آن را کتمان کرد. محاصل تکرار حمایت از روحانی و تبدیل شدن اصلاحات به دندانه‌های کلید تدبیر او، وضعیتی است که تقریباً هیچ‌کس حاضر به پذیرفتن مسئولیت آن نیست. همین باعث شد خیلی از نیروهای این جریان ترجیح دهند از ریسک قرار گرفتن در معرض انتخاب مردم امتناع کرده و به کنج عاقبت بخزند.

محمد جواد روح، عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت در توصیف این شرایط با اشاره به افت انگیزه مشارکت سیاسی در میان نیروهای حزبی اصلاح طلب، مسأله تایید صلاحیت‌ها را بختی دیگر دانست و به «فره‌یختگان» گفت: «همان‌هایی که آمدند هم با هزار خواهش و نامه به‌واسطه خاتمی و من به‌میر توبمیری به میدان آمدند و به‌عبارتی، اکثریت در «کنار نکردن» و «کنار کشیدن» اتفاق نظر دارند.»

روح علت این بی‌انگیزگی را هم از دست دادن بدنه اجتماعی عنوان و تصریح کرد: «اگر در حال حاضر هم مانند دو سال پیش (سال ۹۶) با سوت خاتمی دو، سه میلیون نفر در تهران رای می‌دادند امروز بین اصلاح طلبان برای ثبت‌نام کردن و در لیست رفتن کشت‌وکشتار بود.» محمد قوچانی هم در شامگاه پایان مهلت ثبت‌نام‌ها در یادداشتی اینستاگرامی شورای عالی اصلاح طلبان را در رهبری انتخاباتی این جریان بی‌کفایت خواند و این‌طور نوشت: «گویا عارف و باقی بزرگان اصلاح‌طلب تصور کرده‌اند چون خودشان نامزد نمی‌شوند نیازی نیست از دیگران دعوت کنند و از سر بی‌خیالی و بی‌برنامگی و با بی‌مسئولیتی و باری به هر جهت، اصلاح طلبان را در مقابل اصولگرایان جوان رها کرده‌اند.»

هرچه بود گذشت و کار به ایستگاه شورای نگهبان رسید؛ ایستگاهی که شماری از آنهایی که ثبت‌نام کرده بودند هم تا گزیر به پیاده شدن از قطار انتخابات شدند. فرآیند بررسی صلاحیت‌ها البته هنوز به پایان نرسیده و با اعتراض‌های صورت گرفته راه همچنان برای بازگشت برخی از نیروها باز به‌نظر می‌رسد. در چنین شرایطی سناریوهای پیش‌روی اصلاح طلبان برای نوع مواجهه با انتخابات اسفندماه از چند حالت خارج نیست.

نخستین حالتی که تحقق آن برای اصلاح طلبان تسا حد زیادی آرزمان گرایانه نیز به نظر می‌رسد تایید بخش قابل توجهی از عناصر مشهور در صلاحیت‌شده این جریان همچون محمود صادقی، شهیندخت مولاردی، علی مطهری، علی شکوری‌راد، الهه کولایی، جواد امام، ابراهیم اصغرزاده، رحمت‌الله بیگلری و... است. سناریویی که در صورت تحقق آن، اصلاح طلبان با لیستی حداکثری وارد رقابت نهایی خواهند شد و عرض اندام خواهند کرد.

۹ اصل مطلب

علت رد صلاحیت عمده نمایندگان اقتصادی نیست

علی لاریجانی، رئیس مجلس در نطق پیش از دستور خود در جلسه علنی دیروز پارلمان با اشاره به رد صلاحیت تعدادی از نمایندگان مجلس به‌دلیل مسائل مالی گفت: «این مطلب که علت رد صلاحیت برخی نمایندگان فعلی و ادوار مجلس عمدتاً مربوط به سوءاستفاده‌های اقتصادی بوده درست نیست، چراکه نامه‌های هیات نظارت به نمایندگان و علت‌های ذکرشده در این نامه‌ها به بندهایی اشاره دارد که مربوط به بحث اقتصادی نیست.» وی با بیان آنکه عدم احراز صلاحیت بعضی از نمایندگان به صلاح نیست، خاطرنشان کرد: «گزارش‌های وزارت اطلاعات به‌هیچ‌وجه در حد و اندازه رد صلاحیت نبوده و اگر بوده حداقل به بنده منتقل نشده است.» رئیس مجلس ادامه داد: «بنده که با برخی آقایان چهار سال و با برخی هشت سال و برخی ۱۲ سال همکاری روزانه داشته‌ام، عدم التزام عملی به نظام را در اکثریت قریب به اتفاق همکاران تایید نمی‌کنم.»

مجلس در اصلاح قانون انتخابات کم لطفی کرد

عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان در اظهاراتی که به نظر می‌رسد در واکنش به گفته‌های اخیر رئیس مجلس مطرح شد، گفت: «نظراتی که شش‌سوی نگهبان داده بسیار دقیق و مبتنی بر مستندات متقنی است که در پرونده‌ها وجود دارد، ممکن است اسناد جدیدی به دست‌مان برسد که می‌تواند درباره تغییر نظر اعضای شورای نگهبان هم موثر باشد.» وی با بیان آنکه اگر قانون انتخابات را اصلاح می‌کردند به چنین وضعیتی نمی‌رسیدیم، تصریح کرد: «نمایندگان مجلس در اصلاح قانون انتخابات کم لطفی کردند.» کدخدایی با اشاره به انتقادها به روند تایید صلاحیت‌ها ادامه داد: «از یک مقام عالی کشور انتظار نداشتم عملکرد هیات‌های نظارت، یک جانبه قضاوت شود.» سخنگوی شورای نگهبان اضافه کرد: «ما در بررسی صلاحیت‌ها نگاه سیاسی نداشتم و از این جهت نراحت بودیم که یک مقام عالی، شش‌سوی نگهبان را به جانبداری از گروه‌های سیاسی متهم کند.»

سقوط هواپیمای اوکراینی با حمله سایبری منتفی است

مجتبی ذالنور، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با اشاره به بررسی سانحه سقوط هواپیمای اوکراینی در جلسه این کمیسیون اظهار داشت: «یکی از مباحثی که در این جلسه مطرح شد ابهاماتی بود که در خصوص احتمال جنگ الکترونیک و هجوم سایبری در این حادثه مطرح بود که تقریباً تا الان این موضوع منتفی است مگر آنکه در آینده اطلاعاتی در این راستا به دست آید و اثبات شود که حملات و خرابکاری سایبری وجود داشته است.» وی افزود: «ما در حالت آتش محدود قرار داشتیم. به این معنا که به سامانه پدافندی هنوز دستور شلیک و هدف اعلام نشده بود و حتی اگر فرض کنیم که ارتباط سامانه پدافندی و اپراتور با مرکز کنترل قطع شده باشد، بازهم نباید به‌صورت خودسر و آتش به‌اختیار عمل شود.» وی تاکید کرد: «بر این اساس، این سانحه کاملاً بر اثر خطای انسانی سامانه پدافند هوایی بوده و اپراتور چنین خطایی را مرتکب شده و به تشخیص خودش چنین تصمیمی را گرفته و اقدام کرده است.»